

ALUMINIJ

Glasilno delovnega kolektiva tovarne glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo

IZDAJA DELAVSKI SVET
TOVARNE GLINICE IN
ALUMINIJA
»BORIS KIDRIČ«
KIDRIČEVO

Urejuje uredniški odbor:
predsednik Franjo Vrlič,
člani: Alenka Gorup, Sto-
jan inž. Kerbler, Janez
Kostanjevec, Franc Meško,
Andrej Podbreznik, Janez
Sukič, Boris Solovjev, Ru-
di Stelcer in Anton Zadra-
vec.

Odgovorni urednik:
inž. Stane Tonejc
Naslov uredništva:
Aluminij Kidričevo
Tekoči račun pri NB Ptuj
604-19-1-320
Telefon 3 10 95/341
Rokopisov ne vračamo
Tisk: tiskarna časopisnega
podjetja »Mariborski tisk«
Maribor

ST. 1

JANUAR 1966

LETNIK IV.

Naše poslovanje v preteklem letu

Namen teh vrstic je na kratko prikazati rezultate našega dela in opisati značilnosti notranjih in zunanjih pogojev, ki so nanje odločilno vplivali v preteklem letu.

Organizacijsko je naše delo potekalo v okviru določb statuta. V okviru decentralizacije upravljanja po delovnih enotah smo zastavili tudi novo organizacijo, ki uvaja sistem kolektivnega vodenja tako v proizvodnji kot v drugem poslovanju. Industrijska delitev dela, zasnovana na znanstveni podlagi, je osnovni princip, ki smo se ga morali držati pri postavljanju nove organizacije v tako velikem in z moderno tehniko opremljenem podjetju; le-taka organizacija more zagotavljati uspešno delo in napredek.

Letni gospodarski načrt predstavlja v lanskem letu le okvirne zadolžitve, razvoj pa tekoče sproti analitično ocenjuje dejanske možnosti spričo materialnih pogojev in programira proizvodnjo ob sočasnem izdajanju potrebnih strokovnih nasvetov proizvajalcem. Rezultati takega načina strokovne pomoči pri vodenju proizvodnje so racionalnejša izbira surovin, uvajanje cenejših in s tem rentabilnejših virov energije in zaznavno znižanje normativov porabe surovin in energije.

Tudi v preteklem letu je fizični obseg proizvodnje v primerjavi s prejšnjim letom občutno porasel. Proizvodnja glinice se je povečala za 12,5 %, aluminija za 13,5 % in anodne mase za 8,5 %. Tako je porasla blagovna proizvodnja za 13 %. Nominalne proizvodne zmogljivosti smo že skoraj dosegli. Logično je, da taka ugotovitev nujno narekuje v bližnji prihodnosti rekonstrukcijo, modernizacijo in razširitev naših tovarn, ker bi sicer podjetje pričelo stagnirati.

Dvakratna redukcija električne energije je onemogočila boljše izkoriščanje proizvodnih kapacitet tovarne aluminija. Električna energija je namreč še vedno edina surovina, ki jo kupujemo po preživelim načinu administrativnega razdeljevanja. Pri tem pride v največji meri do izraza monopolistični položaj prodajalca in naša oskrba z električno energijo ne ustreza niti kvantitativno niti kvalitativno. Poseben problem predstavlja pri tem še cena električne energije, ki nam za preteklo leto še sedaj ni znana.

Število članov delovne skupnosti se je po končani rekonstrukciji in razširitvi, ko smo uvedli 42-urni delovni teden in so se proizvodne kapacitete podvojile, povečale le za 6 %. Kljub temu moramo priznati, da delovni čas ni bil vedno izkoriščen, saj smo v določenih mesecih izkoriščali npr. le del proizvodnih kapacitet tovarne aluminija, fond delovnega časa se pa ni zmanjšal. Iz tega zaključujemo, da delovni čas ni bil vselej racionalno izkoriščen.

Gospodarska reforma našega podjetja ni našla nepripravljenega. Ze pred uveljavitvijo reformskih ukrepov smo v okviru možnosti spričo položaja naše tehnike uvedli določene spremembe v proizvodnji in reorganizirali celotno poslovanje. Glede asortimana proizvodnje specifičnost naših osnovnih sredstev ni omogočala kake posebne preorientacije. V blagovni proizvodnji je kljub temu občutno porasel delež aluminijevih zlitin, ki so kot višja stopnja predelave prvič postale pomembnejše od čistega aluminija.

Reforma je cene naših proizvodov postavila na raven, ki je nižja od cen na svetovnem trgu. Namen tako postavljenih cen je bil, da bi domačim pridelovalcem aluminija omogočili konkurenčnost na zunanjih tržiščih. Neposredno po objavi reformskih ukrepov so z dodatnimi odločbami delno odstranili neskladje v prodajnih cenah nekaterih naših proizvodov. Odprto je ostalo še vprašanje prodajne cene glinice, ki je določena za 15 % nižje kot jo dosegamo v izvozu.

V investicije v preteklem letu, ki je sledilo letu ključka podvojitve kapacitet, ni bilo pomembnejših vlaganj. To je omogočilo finančno okrepitev in pripravljajanje sredstev za potrebe nadaljnega razvoja podjetja.

Naša delovna skupnost je z rezultati svojega dela v lanskem letu dokazala, da zasluži zaupanje družbe, ki ji je dala v upravljanje tako velike in moderne tovarne. Vsi smo prepričani, da bo pri nadaljnjem izpopolnjevanju znanstvene razvojne osnove in ob čvrsti povezavi proizvodnje z načeli samoupravljanja, naša delovna skupnost tudi v bodoče zaslužila polno priznanje s povečanimi delovnimi uspehi.

Marjan Bizovičar

Zasedanja delavskega sveta

ZADNJE, PETO, ZASEDANJE DELAVSKEGA SVETA V PRETEKLEM LETU JE BILO 15. DECEMBRA, NA KATEREM JE BILO POTREBNO RESITI VEČ POMEMBNIH ZADEV.

● STANOVANJSKO PODJETJE — DA ALI NE

Po obširnih razpravah upravnega odbora ali naj ustanovimo za stanovanjski sklad, s katerim razpolaga naše podjetje, samostojno stanovanjsko podjetje, ali naj ta stanovanjski fond vključimo v stanovanjsko podjetje, ki ga ustanavlja skupščina občine Ptuj, je delavski svet odločil, da bomo naš stanovanjski fond vložili v podjetje za stanovanjsko gospodarstvo, ki ga bo ustanovila skupščina občine Ptuj. Sočasno pa je tudi sklenil, da naj za naš stanovanjski fond deluje pri stanovanjskem podjetju samostojna delovna enota, odnose med to enoto in našim podjetjem pa je treba urediti s posebno pogodbo.

● RAZPRAVA O PROIZVODNJI IN O OBRACUNU OSEBNIH DOHODKOV

Delavski svet je obravnaval poročilo o proizvodnji in realizaciji za mesec oktober in november 1965. — V razpravi o tem poročilu je ugotovil, da bi bilo nujno potrebno posvetiti vso skrb za odpravo napak in motenj, ki so se pojavile v proizvodnji, in da bi morali odgovorni vodje skrbeti za normalen in enakomeren tok proizvodnje.

Finančna realizacija je bila v zadnjem obdobju kljub temu ugodna, zato je delavski svet odobril delitev sredstev dohodka tako, da bomo članom naše delovne skupnosti dodatno obračunali enomesečni osebni dohodek brez dodatkov, ki smo ga v celoti izplačali delavcem, ki so bili zaposleni vse leto 1965, ostalim pa ustreznih del za čas zaposlitve.

● VODNI PRISPEVEK ZA LETO 1965

Delavski svet je odobril skupščini občine Ptuj dotacijo 18 milijonov starih dinarjev za izgradnjo vodnogospodarskih objektov. To dotacijo je delavski svet odobril občini zaradi tega, ker je naše podjetje moralo vplačevati po zakonitih predpisih, ki so veljali do 31. 3. 1965, vodni prispevek skupnosti za porečje Drave in Mure. Ta vodni prispevek bi znašal nekaj nad 36 milijonov starih dinarjev, od katerih dobi skupščina občine Ptuj okrog 18 milijonov starih dinarjev. Občinska skupščina je s tem denarjem v začetku leta računala in bi tedaj ob spremenjeni situaciji v njenih proračunskih sredstvih, ki so namenjena za vodnogospodarske objekte, nastal primanjkljaj.

● RAZDELITEV NERAZPOREJENIH SREDSTEV IZ LETA 1963

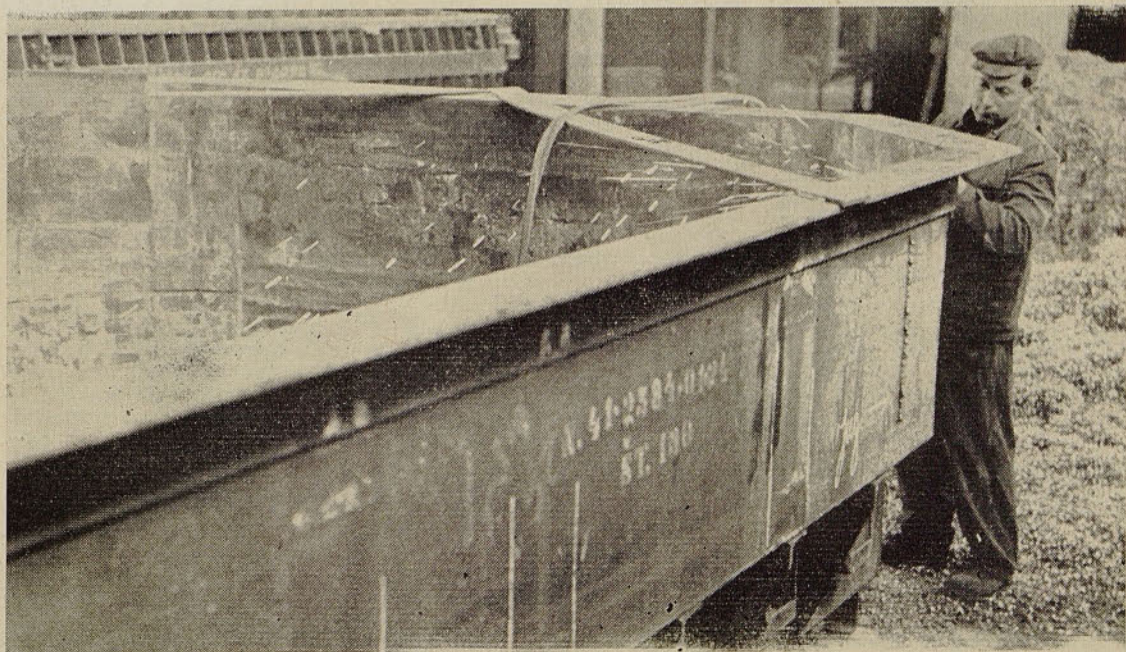
Organi upravljanja našega podjetja niso razdelili sredstev neobveznega rezervnega sklada iz leta 1963. Če bi bila ta delitev po predpisih, bi skupščina občine Ptuj dobila ustreznih del sredstev okrog 30 milijonov starih dinarjev. S temi sredstvi je občina računala, vendar jih do sedaj ni dobila in ima zaradi tega primanjkljaj v svojih proračunskih sredstvih. Občina se je obrnila na naše podjetje s prošnjo, da ji ta sredstva dodeli v obliki dotacije.

Potem, ko se je delavski svet seznanil s celotno zadevo delitve nerazporejenih sredstev iz leta 1963 in 1964, je odobril skupščini občine Ptuj dotacijo 30 milijonov starih dinarjev in razporedil 100 milijonov starih dinarjev v sklad skupne porabe, kar bo koristilo za plačilo podražitev za izgradnjo bloka, za dotacije in druge nepredvidene datjave iz sklada skupne potrošnje.

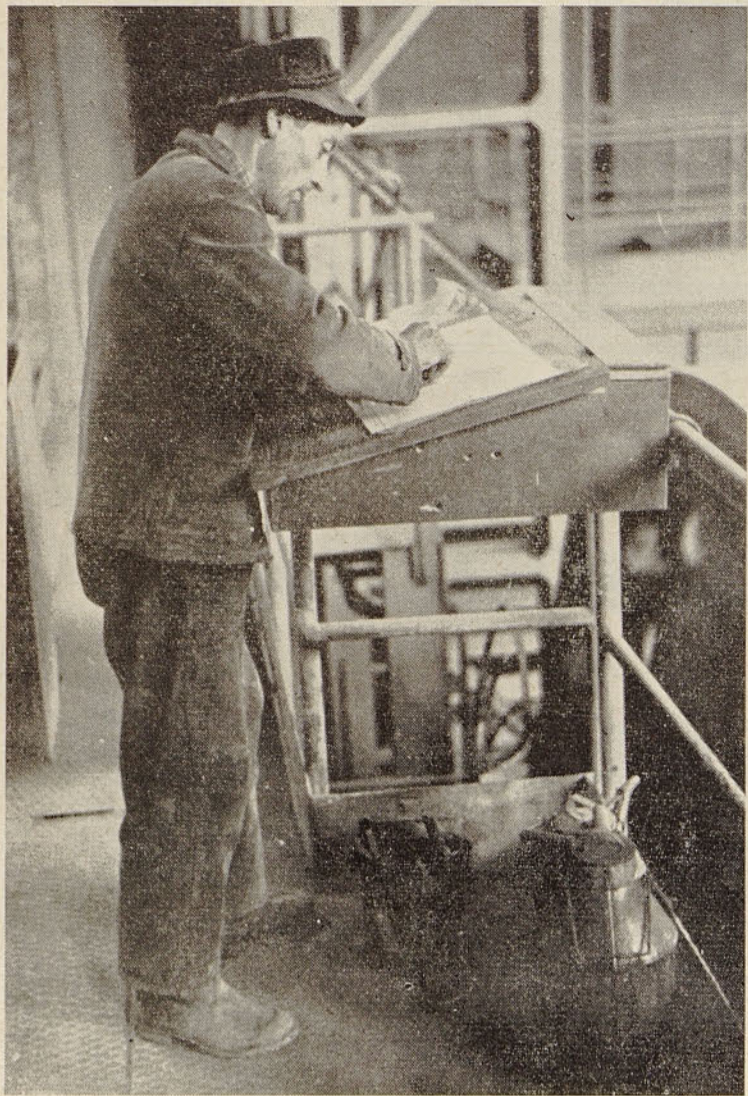
● SREDSTVA ZA STROKOVNO IZOBRAŽEVANJE

Delavski svet je v začetku preteklega leta sklenil, da lahko podjetje zadolži svoj konto stroškov za izobraževanje v okviru poslovnih stroškov za 49 milijonov starih dinarjev. V

(Nadaljevanje na 2. strani)

Varjenje katodnega korita

Gliničar Alojz Bek pri zapisovanju proizvodnih podatkov

Ravnodušnost do članstva v SZDL

— ČLANSTVO V SOCIALI-
— STIČNI ZVEZI DELOV-
— NIH LJUDI NI SAMO
— FORMALNOST, KI BI
— SLONELA NA NEKI PRI-
— SILNI OBVEZI DRŽAV-
— LJANA, TEMVEČ JE PO-
— MEMBNA POLITIČNA
— ORGANIZACIJA, KI JE
— ZRASTLA IN SE PREKA-
— LILA SKOZI NAŠO NA-
— RODNO OSVOBODILNO
— BORBO, JE ORGANIZA-
— CIJA, KI IGRA POMEMB-
— NO VLOGO V IZGRAD-
— NJI NAŠE DRUŽBENE
— NADSTAVBE, V KATERI
— SO PROSTOVOLJNO
— ZDRUŽENI VSI NAŠI DR-
— ŽAVLJANI, KI JIM JE
— SKUPNI CILJ MIR IN
— NAPREDEK.

Ni namen teh vrstic, da bi koga prepričeval ali ponavljal toliko že izrečenih misli, ker sodim, da naj bo vsak član naše skupnosti toliko napreden, da bo vedel, kaj je to družbena zavest. Žal pa to ne drži pri vseh. Nekaterim ni mar, kaj se okrog njih dogaja, ker vidijo le samo svoje lastne interese. Prav v teh vrsticah bi hotel navesti neki primer te ravnodušnosti do članstva v SZDL, ki pa žal ni osamljen. Konkretno je to član našega kolektiva.

Ko je poverjenik prišel k njemu, da bi pobral članarino

za SZDL, je dobil nepričakovan odgovor, ki je izzvenel docela ravnodušno, češ: »Kaj hodite k meni, saj to mene nič ne briga, kaj imate vi, od tega tako nimam nič koristi.«

Morda bi se to dalo preslišati ali celo opravičiti, če ne bi bil to mlad človek, ki je prišel v naš kolektiv kot nekvalificiran delavec, kolektiv pa mu je omogočil, da je postal polkvalificiran, kvalificiran in končno še visoko kvalificiran delavec. Nadalje, da je dobil od kolektiva lepše in boljše stanovanje v novem bloku v Ptujju. Oba z ženo imata zadovoljive osebne dohodke, tako da si lahko privoščita marsikaj. Kadar pa gre za članarino, ki znaša letno za oba 480 dinarjev, pa išče vse mogoče izgovore, ki izzvenijo dokaj nečastno.

Mislil, da ta mlad visokokvalificiran človek ne dela v tako slabem okolju, ki bi toliko vplivalo nanj in da njegovi sodelavci niso takega mnenja. Tu so verjetno globlji vzroki. Bilo bi seveda sedaj brez koristi raziskovati vzroke za takšno ravnodušnost. Gre za pojav, ki ni osamljen. Dosegel je pač svoj cilj, sedaj pa ga ne zanima nič več, le da je on zadovoljen.

Zdi pa se mi vredno omeniti tudi to, kar je nasprotno temu. Neki član našega kolektiva, ki je polkvalificiran in ima kar veliko družino in jo sam vzdržuje, plača članarino kar sam, ne da bi kdo prišel k njemu.

Pri tem se pa res ni treba spraševati, če zna ta človek ceniti dobrine, ker se je verjetno moral stalno boriti s skromnostjo.

Nekateri delavci, ki se na novo zaposlijo v naši delovni skupnosti, se čudijo zakaj morajo pokazati knjižico članstva v SZDL. Mislijo, da je to samo neka formalnost, ki pač mora biti zaradi reda. Mi sodimo, da čim se kdo vključi v delovno skupnost, postane proizvajalec in upravljalca in ima vse pravice in dolžnosti v kolektivu in v celotni družbeni skupnosti. Da pa bo vse to lahko izpolnjeval, mu je osnovna dolžnost, da je tudi član širše družbeno politične organizacije in ta je ravno v naši družbeni skupnosti socialistična zveza delovnih ljudi.

n. p.

Zasedanja delavskega sveta

(Nadaljevanje s 1. strani)

preteklem letu je bilo za potrebe našega podjetja izkoriščenih le okrog 15 milijonov starih dinarjev.

Skupščina občine Ptuj je zaprosila organe upravljanja za dotacijo za financiranje strokovnega šolstva, ki naj bi znašala 30 milijonov starih dinarjev. Z omejitvijo proračunskih dohodkov, kar je posledica znižanja prispevka iz osebnega dohodka, so nastale v skladu za šolstvo občine Ptuj po 1. avgustu resne finančne težave. Sklad namreč financira poleg osnovnih šol tudi pet srednjih in nižjih strokovnih šol v Ptujju. Zraven tega je še pogodbeno vezan na sofinanciranje srednjih strokovnih šol v Mariboru.

Spričo tega, in ker je skupščini občine Ptuj bilo znano, da ne bomo izčrpali sredstev, namenjenih za strokovno izobraževanje, ji je delavski svet odobril 25 milijonov starih dinarjev dotacije v breme sklada skupne porabe.

● USTANAVLJANJE BANK

Na osnovi določil temeljnega zakona o ustanavljanju bank so ustanovitelji bank posamezne gospodarske organizacije, občine, ustanove itd. Naše podjetje bi želelo pristopiti kot ustanovitelj k naslednjim bankam: h komunalno-komercialni banki Ptuj, Jugoslovanski banki za zunanjo trgovino Beograd, podružnica Ljubljana in Investicijski banki SRS, Ljubljana.

Delavski svet je s tem soglašal in sklenil, da bo podjetje pristopilo k Jugoslovanski banki za zunanjo trgovino Beograd, podružnica Ljubljana z

ustanoviteljskim deležem 75 milijonov starih dinarjev, za delegata na ustanovnem občnem zboru pa je imenoval Franja Grünfelda, direktorja podjetja.

Podjetje bo pristopilo tudi k Jugoslovanski banki za zunanjo trgovino Beograd, podružnica Ljubljana. Na ustanovnem občnem zboru bo sodeloval kot delegat Milan Longhino.

H komunalno-komercialni banki Ptuj bo podjetje pristopilo s tremi ustanoviteljskimi deleži po 3 milijone starih dinarjev, delegat na ustanovnem občnem zboru pa bo Branko Mlinarič.

● RAZPRAVA O ORGANIZACIJI MALIC

Vodja družbene prehrane je delavskemu svetu obširno poročal o organizaciji malic v podjetju. Delavski svet je ugotovil, da je vodstvo družbene prehrane dolžno skrbeti za dosledno izvajanje pogodbe med našim podjetjem in Restavracijo Center Maribor o dobavah in kvaliteti prehrane.

● NADALJNJE DELO POCITNISKEGA DOMA IN POTRDIŠTEV PERIODIČNEGA OBRACUNA

Na predlog upravnega odbora počitniškega doma je delavski svet sprejel reorganizacijo poslovanja počitniškega doma »Aluminij« v Crikvenici:

ukinil je stalna delovna mesta upravnika počitniškega doma in kuharice in sklenil, da je treba pogodbo honorarnemu knjigovodji odpovedati. Na novo so ustanovili delovna mesta za sezonskega vodjo počitniškega doma, kuharico, nataka-

rico, servirko in čistilko, medtem ko je delovno mesto ekonoma ostalo stalno delovno mesto. Knjigovodstvo je treba voditi v ustreznih službah našega podjetja.

Zaradi te reorganizacije je predlagal svetu proizvajalcev delovne enote osrednjih služb, da naj odpove redno delovno razmerje dosedanjemu upravniku počitniškega doma.

Delavski svet je ugotovil, da je periodični obračun za prvih devet mesecev popravljen, zato ga je potrdil in sklenil pokriti izkazano izgubo, ki znaša 2.561.189 starih dinarjev.

Delavski svet je razpravljal tudi o investicijskem vzdrževanju. V tem letu je sklenil, da naj v materialne stroške obračuna za leto 1966 5,9% nabavne vrednosti aktivnih osnovnih sredstev, v katerih pa niso vključena zemljišča za kritje stroškov investicijskega vzdrževanja.

Potrebno bi bilo tudi urediti počitniški dom tako, da bi lahko imeli člani kolektiva v času letovanja najpotrebnejše v prostorih in da bi se udobno počutili. — Delavski svet je zaradi tega sklenil, da je treba izdelati oziroma naročiti projekt, s katerim bi predvideli spremembe in ugotovili, kakšna finančna sredstva so potrebna. Sočasno je delavski svet odobril počitniškemu domu »Aluminij« Crikvenica dotacijo 3 milijone starih dinarjev za ureditev plaže.

Delavski svet je pri tem razpravljal tudi o prostorih, v katerih posluje obratna ambulanta našega podjetja. Sodil je, da bi bilo potrebno te prostore primerno urediti in zato sklenil, da je treba naročiti projekt za

adaptacijo prostorov obratne ambulante.

● POSLOVANJE SAMSKEGA DOMA

Stanovalci samskega doma so se pritožili zaradi reda in poslovanja v samskem domu. Delavski svet je zaradi tega zahteval poročilo služb o poslovanju doma. Po obširni razpravi je delavski svet naročil vodji delovne enote osrednjih služb, da naj poskrbi za čimprejšnjo odpravo pomanjkljivosti pri poslovanju samskega doma, tako da bodo zadovoljene potrebe stanovalcev.

● ZA KONEC SE NEKAJ TEKOCIH ZADEV

Delavski svet je določil procent za obračun stroškov investicijskega vzdrževanja, ki znaša 3,75% od nabavne vrednosti aktivnih osnovnih sredstev in odobril izkoriščenje sredstev v letu 1966 za reprezentanco, reklamo in prevoze z avtomobili.

Mihael Seidl iz Kidričevega 9, ki se je ponesrečil v našem podjetju, je vložil prošnjo za enkratno denarno pomoč. — Po posvetovanju s pravno oziroma odvetniško službo je na predlog upravnega odbora odobril delavski svet Mihaelu Seidlu 4.750.000 starih dinarjev enkratne denarne pomoči.

Sveti proizvajalcev delovnih enot so sprejeli v različnem besedilu popravke 34. člena pravilnika o delitvi osebnih dohodkov. Delavski svet je sodil, da bi naj bili pravilniki o delitvi osebnih dohodkov vseh delovnih enot enotni in zato sklenil dopolniti 2. odstavek 34. člena: »Znesek povprečnega osebnega dohodka, kot nadomestilo za osebne dohodke v

času letnega dopusta, se izračuna tako, da se povprečni urni znesek iz prejšnjega odstavka pomnoži z urami rednega delovnega časa, kot če bi bil delavec na delu.«

Sveti proizvajalcev so dolžni to upoštevati, in sicer na osnovi 3. odstavka 213. člena statuta podjetja.

Delavski svet je odobril nabavo osnovnih sredstev za posamezne delovne enote, in sicer: za delovno enoto aluminij — za zidavo vmesnega zidu ob livnih napravah v severnem delu elektrolize »B« — v vrednosti 1.240.000 starih dinarjev, — za delovno enoto glinice za postavitev zračnih ventilov za mešanje z zrakom v času izpuhavanja v okviru dekompozicije 6.204.660 starih dinarjev in za DE osrednjih služb — razvoj — nabavo manometrov na vrsti avtoklavov UNIMAP — 3.563.175 starih dinarjev. Zraven tega je še odobril nabavo 30 kosov vzglavnikov za potrebe samskega doma.

Na razdelitev stanovanj, ki jo je izvršila komisija za skupno potrošnjo in družbeni standard, sta se pritožila Tomislav Miličević in Marjan Lovrenčič, in sicer oba zaradi dodelitve stanovanja Jožetu Kampulu. — Na predlog komisije za prošnje in pritožbe je delavski svet pritožbo Miličevića kot prepozno zavrnil, medtem ko je pritožbi Marjana Lovrenčiča ugodil in mu dodelil stanovanje v novem bloku v Ptujju, ki je bilo prej dodeljeno tovarišu Kampulu.

Ob koncu je delavski svet še potrdil poročilo in potni obračun o izvršenem službenem potovanju v Avstrijo direktorja podjetja in Branka Mlinariča zaradi prodaje glinice in izključil iz naše delovne skupnosti Otona Unuka, ki je že zapustil podjetje, ker je odšel na delo v inozemstvo.

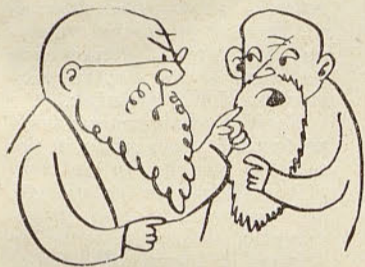
K.-n.

Srečanje upokoјencev

Tudi letos, ob zaključku leta 1965, je organiziral tovarniški odbor sindikata srečanje z našimi upokoјenci. Takšno srečanje ni samo navadno snidenje starih sodelavcev, temveč je priznanje kolektivu za njihovo dolgoletno delo, ki so ga vložili za napredek našega kolektiva.

Srečance je nagovoril Franc Klemenčič, predsednik tovarniškega odbora sindikata. Vsem upokoјencem je v imenu kolektiva zaželel mnogo osebnega zadovoljstva v novem letu in da bi se tako srečali še mnogokrat. Obžaloval je, ker se niso vsi odzvali povabilu. Seznanil jih je tudi, da pripravljamo pravilnik o samopomoči, v katerem bi bili tudi vsi naši upokoјenci in bi bili oproščeni prispevka. Ta pravilnik določa pomoč svojem upokoјencu v primeru smrti, t. j. v obeh primerih, če umre tudi žena upokoјenca.

V imenu samoupravljalcev je čestital k novemu letu Viktor Prelog, predsednik DS. Izrazil je zadovoljstvo, da so tudi upokoјenci dali svoj delež pri razvijanju samoupravljanja, saj so bili med prvimi, ki so kot izkušeni proizvajalci postavili temelje samoupravljanja.

V imenu upokoјencev se je zahvalil kolektivu Miloš Pajdič. Tovariši, drago nam je, da nas kolektiv ni pozabil. Mi smo še vedno z dušo pri našem starem kolektivu, pri naših delovnih mestih, kjer nas je nadomestil mlajši človek. Veseli nas vaš sleherni napredek, ki ga dosežete, saj mislimo, da smo tudi mi še delček tega uspeha. Ko se tako zberemo vsako leto na tem mestu, ugotavljamo, da ni več med nami vseh, ki bi skupaj pokramljali, ker so že na koncu svojih moči, ali pa so že preminili. Tudi mi ne vemo,

kdo bo še lahko drugič tukaj — kaj hočemo gremo h koncu. Predlagal je tudi, da bi ustanovili društvo upokoјencev, t. j. vseh upokoјencev našega kolektiva.

Nekateri so s predlogom soglašali, drugi pa so podvomili v uspešnost takšnega društva, saj jim razdrobljenost po raznih krajih ne bi omogočila rednega srečanja. Izrazili so upanje, da jim bo kolektiv le kdaj stopil v pomoč pri organiziranju kakšnega medsebojnega srečanja.

Po medsebojnih izmenjavah mnenj se je razvil pristrčen razgovor starih ožjih sodelavcev pri dobri kapljici. Sčasoma se je zaslila tudi vesela domača viža, ki ji je uspešno dirigiral naš znani »ruštar« Smigoc.

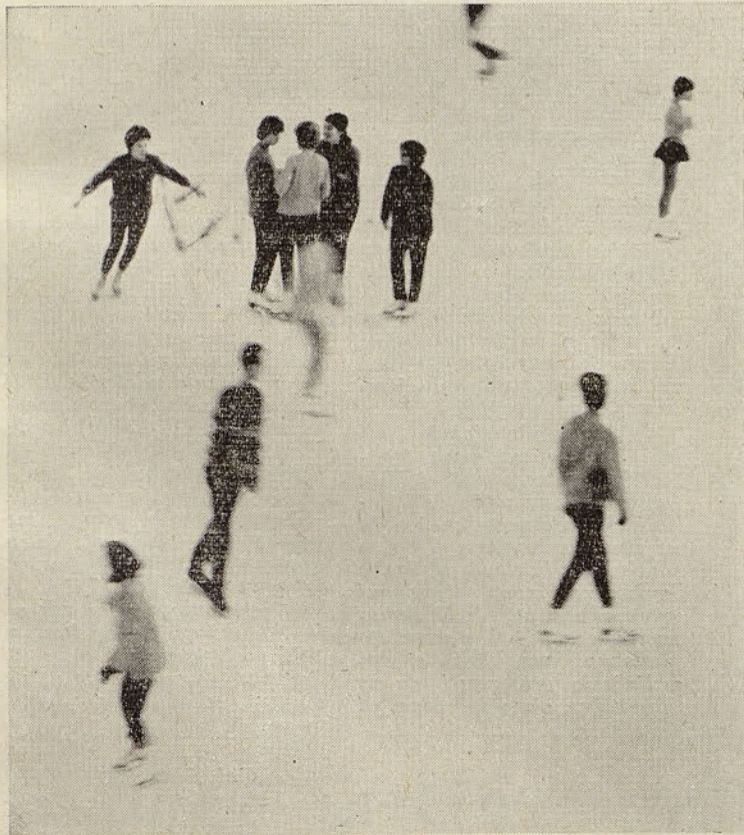
Kdo bi le kalil to radost, ki je prevečala ta zgubana jeklena lica, saj pokoj je le zaslužen. Tudi o skromni pokojnini je bilo govora. Nekateri, ki so šli pozneje v pokoj in imajo dosti višjo pokojnino, ker so pač zaslužki rastle, upajo pa, da bo sčasoma manjši razpon pri enakih kvalifikacijah.

Tudi mlad invalidski upokoјenec Peter Letonja se je pritožil. Samo 23 tisočakov imam pokojnine, žena je brez zaposlitve, imam dva šoloobvezna otroka, sedaj pa zamislite, kako lahko živi, ker nima nič drugega. Ne mislim kritizirati, mi pač znamo dinar ceniti. Tisti, ki imajo visoke plače in še žene zaposlene, pa so zmeraj nezadovoljni.

Tudi časopis »Aluminij« radi čitamo, preberemo ga do zadnje vrstice, saj se le preko tega časopisa seznanjamo z delom in življenjem članov kolektiva. Upajmo, da ga bomo še nadalje redno prejeli. Tudi mi bomo včasih prispevali kakšen članek.

Se in še je tekkel razgovor in tudi pesem je vedno bolj odmevala, vse dokler si nismo končno podali rok in si zaželeli naslednje leto ponovno srečno in zdravo snidenje. n. p.

Z I M A

Klepet

Foto: Stojan Kerbler

Bo mladina letos dobro delala?

Ali bo delo mladine v letošnjem letu spet deležno kritike — Kako zbuditi mladini zanimanje za delo v mladinski organizaciji — Kaj naj mladina sploh dela — Je mladina politična ali družbena organizacija

To so vprašanja oziroma problemi, ki so pred novo izvoljenim vodstvom mladinske organizacije naše tovarne v letošnjem letu. Že leta in leta poslušamo na raznih sestankih in konferencah: mladina ne dela; mladinci so obljubili to in to pa obljube niso izpolnili; naša mladina je taka in taka itd. ...

Zdi se mi, da je bil le delček takih in podobnih kritik upravičen. Če pa je že mladina res kaj slabega storila, ne bi smeli zvaliti vse krivde na njo. Vsaj pol so bili krivi tudi starejši, ki so dali mladini slab zgled. Nikakor ne bomo namreč našli mladega človeka, ki bi se nespodobno obnašal, če ni imel priložnosti tega nekje videti. Če pa je že na napačni poti, mu je mogoče z dobrim zgledom še vedno pomagati, s pravilno vzgojo pa ga lahko usmerimo na pravo pot.

Najbolj zgrešene se mi zdijo kritike na račun mladine, češ mladina dandanašnjih dni je lena in apatična. Nasprotno! Vsak zdrav mlad človek je poln poleta in delovne vneme, treba mu je le dati delo, ki ga zanima, potem pa ga pri tem delu usmerjati, voditi, izpodbujati ali tudi kritizirati. To zadnje pa je naloga starejših članov kolektiva. Se tako ostra kritika bo ob koncu leta, ko bodo napake že tu, naletela na neplodna tla in gluha ušesa; kvečjemu bo povzročila razburjenje in zamero. **Zato vsem vnetim kritikom mladine svetujem in jih v imenu vseh mladincev prosim, da naj opozarjajo na napake sproti; le tako bodo lahko rešili, kar se rešiti da. Seveda pa ne bo dovolj, če bomo na napake samo opozarjali, potrebovali bomo tudi pametne nasvete in pomoč, predvsem pa dobre zglede.**

V našem kolektivu je zaposlenih kar 170 delavcev, ki so stari manj kot 25 let. Zdi se, da bi torej vsi ti mladi ljudje lahko uspešno delali v mladinski organizaciji. Vendar ni tako. Mnogi med temi mladinci obiskujejo razne šole, tako da jim je to dodatna skrb poleg rednega dela. Vemo pa, da tisti, ki hoče dobro delati in poleg tega še pridno študirati, res nima časa za drugo. Mnogo naših mladincev se na delo vozi iz raznih krajev. Tudi od teh ne moremo pričakovati, da bi v mladinski organizaciji v našem kolektivu kaj dosti de-

lali. Približno enak je problem mladine v naselju. Tudi tam večina mladincev obiskuje razne šole. Tako odhajajo zgodaj zjutraj v Ptuj ali pa celo v Maribor, vračajo pa se popoldan ali pa celo ponoči. Če taki mladinci najdejo poleg časa, ki ga potrebujejo za študij, še čas za delo v mladinski organizaciji, jih lahko samo pohvalimo.

Vredno pa je opozoriti vse, ki se ukvarjajo s kritiko mladine, še na tole: ne glejmo na delo mladinske organizacije preveč ozko! Delo mladincev se ne sodi samo po tem, kako in kaj dela mladinska organizacija, marveč moramo gledati, kje vse še delajo mladi ljudje mimo svoje organizacije. Zelo radi vidimo in kritiziramo mladega človeka, ki se v kakšnem lokalnem napitju in se obnaša nekulturno, in prav je tako. Ni pa prav, da večkrat ne vidimo in ne pohvalimo mladincev, ki so odličniki v šoli, odlični delavci na svojih delovnih mestih, vzorni telovadci in športniki itd. Pravilno bomo ravnali, če bomo mladega človeka najprej vzgojili v dobrega delavca in strokovnjaka, v prostem času pa je lahko tudi športnik, pevec, gasilec, nogometaš ali kaj drugega.

Druga napaka, ki jo delamo pri ocenjevanju dela mladincev je, da mladinsko delo vrednotimo po številu sestankov. Kaj nam pomaga kup sestankov, na katerih je bilo izrečenih nešteto praznih besedi, obljub in parol, naredili pa nismo nič? Ugladu mladinske organizacije mnogo več koristi mladinec, ki je npr. v šoli odličnjak in zato zaradi obilice učenja ne more delati nikjer drugje, kot pa mladinec, ki je otovorjen z raznimi funkcijami in potuje s sestanka na sestanek, nikjer pa veliko ne naredi.

Zatorej, ko bomo ocenjevali delo mladine, ne vrednotimo mladincev po tem, koliko besed so izrekli na sestankih, ampak po tem, s kakšnim

uspehom delajo na svojih delovnih mestih; kakšni učenci so v šoli; kakšni športniki so? Ali, če hočete, kakšni nogometaši so, ali redno obiskujejo treninge, so tovariši, se na tekmalno kulturno obnašajo itd.; skratka, ocenjujmo mladince po tem, kakšni so kot člani naše družbe.

Mladinska organizacija je bila pred vojno, med vojno in po vojni izrazito politična organizacija. Ravno lani pa so na najvišjih forumih mladinske organizacije razpravljali o tem, če ima ta organizacija še nekdanji pomen. Prišli so do sklepa, da ima, oziroma naj bi imela mladinska organizacija v sedanjih stopnjah razvoja naše družbe predvsem vlogo družbeno-politične organizacije. V mladinski organizaciji naj se združujejo mladi ljudje, ki se želijo ukvarjati s kulturo, športom itd., mladinska organizacija pa naj jih pri tem delu vodi, jim pomaga in jih vzgaja v dobre člane naše socialistične družbe. V skladu z gornjo ugotovitvijo si je tudi mladinska organizacija naše tovarne in naselja zastavila program dela za letošnje leto:

● mladinci, ki so v organih upravljanja, se morajo boriti za še večjo afirmacijo le-teh;

● na svojih delovnih mestih morajo biti mladinci zgled vsem starejšim sodelavcem; boriti se morajo za čim boljše organizacijo dela, za doslednejše izvajanje nagrajevanja po delu in za čimvečjo produktivnost dela;

● v rekreativne namene mladincev namerava mladinska organizacija prirediti za mladince v zimskih počitnicah sankarsko-smučarski tečaj na Pohorju;

● tako kot lani, misli letos mladinska organizacija prirediti quiz oddoja »Slovo od zime«.

Mladinci naselja že prirejajo občasne mladinske plesne, da pa bi bili ti plesi za mladino kulturna zabava, so organizirali za vse mladince plesni tečaj. To obliko dela z mladino bomo še razvijali, ker je za mladince zelo zanimiva. Za vse nasprotnike plesa naj poudarim, da ples ni seksualno izživiljanje, kot menijo nekateri, ampak v primeri obliki za mladega človeka zelo primeren šport.

Mladina bo poleti priredila razne ekskurzije in izlete v naravo. Ker v Kidričevem nimamo planinskega društva, upamo, da bodo izleti v naravo nadomestili pomanjkanje te športne zvrsti v Kidričevem.

Predvsem pa si bo mladinska organizacija prizadevala vzgajati svoje člane v dobre delavce, dobre učence, dobre športnike in predvsem v dobre ljudi. Dof

Tehnične izboljšave v podjetju

Poleg vseh pravilnikov, s katerimi urejamo naše notranje odnose v tovarni, moramo po obstoječih predpisih imeti tudi še pravilnik, ki ureja problematiko tehničnih izboljšav, patentov, izumov itd.

Za izdelavo omenjenega pravilnika je UO podjetja imenoval posebno komisijo, ki bo v doglednem času izdelala osnutek pravilnika ter ga dala v široko razpravo. Ni namen tega članka, da bi polemiziral z do-

ločili pravilnika, še preden bo šel v razpravo. Vsaj delno pa bi rad pokazal na to, kako malo smo storili na tem področju tako v naši tovarni, kot tudi v celotni jugoslovanski industriji.

Čeprav bodo pravilnik o tehničnih izboljšavah izdelali vestno in bodo strokovnjaki, ki so v komisiji, in samoupravljalci, ki bodo o njem razpravljali in

(Nadaljevanje na 4. strani)

Tehnične izboljšave v tovarni

(Nadaljevanje s 3. strani)

ga sprejemali, pristopili k delu še tako resno, obstoja nevarnost, da pravilnik ne bo zaživel, da bo le mrtva črka, skratka, še en pravilnik več, še ena formalna zadostitev predpisov.

Razlog za tako skeptično stališče je treba iskati v tem, da pri nas v tovarni na področju stimuliranja in nagrajevanja izumov in tehničnih izboljšav nismo skoraj nič storili. Spričo rekonstrukcije in modernizacije tovarne pa posamezniki celo sodijo, da bi vsako iskanje bolj-ših rešitev, kot jih je predvidel francoski projekt, lahko bilo celo škodljivo.

Sicer se lahko tolažimo s tem, da tako v naši ožji, kot tudi širši domovini, stvari ne stojijo nič boljše, toda to še vedno ostane le žalostna tolažba. Po podatkih, ki smo jih dobili na voljo, odpade na milijon prebivalcev v Jugoslaviji samo 40 patentov, med tem ko v Sovjetski zvezi 300, v Franciji 380, v ZDA 420, v Nemčiji pa celo 740 patentov na milijon prebivalcev. Tukaj je potrebno poudariti še to, da vse te države še niso zadovoljne z doseženimi, res velikimi uspehi, saj v najbolj razvitih državah v posameznih podjetjih avtomatično nagrajujejo prav vsaki predlog, pa čeprav vedo, da morda ne bo nikoli uresničen; še mnogo bolje pa nagrajujejo realizirane predloge, ki so dali rezultate. Takšen pozitiven odnos do izumiteljev in avtorjev tehničnih izboljšav nedvomno mnogo bolje spodbuja njihovo ustvarjalnost.

Se nedolgo tega smo ugotavljali, da širše vključevanje v mednarodno delitev dela, prehod na 42-urni teden in s tem povezana potreba po nujnem zvišanju

● produktivnosti, še posebej pa relativna zastarelost in iztrošenost osnovnih sredstev, do katere prihaja pri novih napravah, vse hitreje silijo gospodarske organizacije v vedno nove investicije. Zaostreni pogoji gospodarjenja, ki nam jih je prinesla gospodarska reforma, so močno zožili tudi investicijsko fronto. Izhod in rešitev torej ne more več biti, ali pa je le zelo redko, v novih investicijah, ampak prav v iskanju novih in uspešnih tehničnih ter tehnoloških izboljšav. V našem interesu je, da k temu pristopimo čimprej in čimbolj organizirano.

Dejstvo, da vsaka nova proizvodnja ali tehnična izboljšava v proizvodnji zastari v tistem trenutku, ko je bila vpeljana, nam je že zdavnaj znano. Znano nam je tudi, da skoraj v vseh tovarnah mrzlično iščejo poti in načine, kako bi z izboljšavami pocenili proizvodnjo glinice in aluminija. Končno nam je znano tudi, da v proizvodnji glinice in aluminija ne moremo več pričakovati velikih epohalnih in revolucionarnih izumov, še manj pa je verjetno, da bi do njih prišli prav pri nas v Kidričevem. Saj nam niti ne gre za to. Vedeti pa moramo, da so od trenutka, ko so nam Francozi prodali svoj inženiring, spet naredili nekaj korakov naprej in da ne počivajo na lovorikah, čeprav so za svoj kontinuirani postopek razklopa bili deležni svetovnega priznanja. Gre pa tudi za to, da ne bomo večne čase največji proizvajalci glinice in aluminija v Jugoslaviji, da načrtujejo nove tovarne pri ležiščih boksita in drugih surovin. Takrat bo treba vse pomanjkljivosti razme-

roma neugodne lokacije nadomestiti z boljšim delom in večjim znanjem.

Krivična bi bila trditev, da v naši tovarni nismo imeli nobenih tehničnih izboljšav in racionalizacij. Če pogledamo samo količinsko proizvodnjo, vidimo, da smo do sedaj vsako leto dvigali proizvodnjo glinice in aluminija. To nenehno rast so omogočile prav tehnične izboljšave, kot so bile normalizacije na glinici, predelava elektroliznih peči v hali A itd. Ni pa pravilno in pravično to, da so avtorji teh izboljšav ostali več ali manj nepoznani, da za svoje delo niso dobili primerne priznanja. Marsikateri od teh ljudi bi bil vesel, če bi za svoje delo dobil samo moralno priznanje in se ne bi v vsakem primeru potoval za materialno priznanje. Vendar pa danes, ko uvajamo določena merila za delo in skušamo uveljaviti in uresničiti načelo, naj več dobi tisti, ki je za kolektiv tudi več ustvaril, ne bi smelo biti prav nobene ovire za stimulatívno nagrajevanje posameznih delavcev ali strokovnjakov za izume in izboljšave.

Odkrito bi se morali vprašati, kaj nas ovira in kaj nam otežkoča, da bi ustrezno nagradili tiste, ki so s svojimi predlogi odprli pot k boljšemu uspehu za celotni kolektiv. Največja ovira bo najbrž prav ta, da ni jasne meje, do kod sega službena dolžnost, in kje se začne področje izboljšav ter izumov. Tukaj je res izredno težko potegniti točno mejo. Sodim pa, da bi lahko kakšna primerna komisija v tovarni precej točno razmejila v vsakem konkretnem primeru, kaj je službena dolžnost in kje je iniciativa posameznika tako daleč presešla »službeno dolžnost«, da za to zasluži še primerno priznanje. Če ne želimo, da bi še dalje capljali za dogodki in razvojem, se bomo morali temeljito otestiti naše zavisti in ozkosrčnosti. Čim se bo to zgodilo, bomo lahko hitro rešili tudi tiste probleme na področju stimuliranja in nagrajevanja tehničnih izboljšav, ki se nam za zdaj zdijo še nerešljivi.

sj

Dopisujte

v

ALUMINIJ

Pisali so ...

Sprejemamo upravičeno in konstruktívno kritiko

V članku »novi 40 stanovanjski blok pred dograditvijo« se je avtor kritično dotaknil tudi nekaterih problemov, ki neposredno zadevajo izvajalca tega objekta. Ni naš namen zavračati trditve tovariša L. K., temveč predosem bolj pojasniti nekatere stvari, ki so odločilno vplivale na potek graditve in prekoračitve pogodbenega roka.

Znano je, da je betonsko železo deficitaren artikel že od drugega polletja 1964. Z izgradnjo novega 40-stanovanjskega objekta pa smo zašli v najbolj kritično obdobje v oskrbovanju s tem artiklom. Omeniti moramo, da je naše podjetje od planiranih količin v letu 1965 prejelo v okviru določenega distribucijskega plana komaj 37% in to tudi ne tistih dimenzij, ki smo jih potrebovali, ampak smo prejeli profile, ki so bili v različnih časovnih razdobjih na razpolo- go.

Kljub temu, da je naš kolektiv dal prednost izgradnji tega objekta, je prišlo zaradi nezadostne oskrbe s tem materialom do močnih zastojev v času surove graditve in smo zaradi tega uspeli dovršiti blok do tretje faze s tri do 4-mesečno zamudo. Zaradi pomanjkanja instalacijskega materiala so se tudi ta dela izredno zakasnila in nam je to onemogočalo kontinuirano izvajanje notranjih del. Zamujenega pa žal nismo uspeli v celoti nadomestiti, čeprav je gradbena skupina vložila maksimalne napore. Tedensko so opravljali do 70 in tudi več delovnih ur in tudi ob nedeljah in praznikih niso smeli mirovati. Posebno slabe vremenske prilike v mesecu novembru, ko je zimsko obdobje s snegom že nastopilo 12. novembra in trajalo z manjšimi presledki več tednov, nam je ponovno zadalo težak zastoj pri izvajanju zaključnih del.

V celoti zavračamo trditev o namernem zablacovanju del. Poudariti moramo, da se zelo resno zavedamo konsekvenc, ki sledijo neizpolnjevanju pogodbenih obveznosti. Zavedamo se tudi, da poslujemo z uglednim investitorjem in ne bi želeli izgravaliti zaupanja, ki smo si ga pridobili z izgradnjo že več stanovanjskih in tudi drugih objektov v tovarni glinice in aluminija. Res je, da vedno ne teče vse »kot po olju«. Resnica pa je tudi, da za nami še ni nihče popravljal naših del, medtem ko smo mi že popravljali za bolj renoimiranimi podjetji.

Težave pa nastajajo tudi zaradi tega pri vseh izvajalcih, ker nam naše tržišče mnogokrat ne more dati dovolj kvalitetnega materiala in finalnih izdelkov. Zato so mnogokrat kritične pripombe koristnikov novih stanovanj posem upravičene. O zama-kanju stopnišč v starem 40-stanovanjskem bloku si dovoljujemo pripomniti, da so stopniščna okna izdelana po

projektu. Velika prednost gre brez dvoma svetlobi v stopnišču in zunanem arhitektonskemu učinku. Žal pa so elementi zelo izpostavljeni v primeru viharnih nalivov, ko se večkrat zgodi, da udarjajo dežni curki v kotu 60 stopinj in tudi več ob vgrajene zasteklene elemente. Obstaja možnost, da so se posamezni deli elementov pokvarili ali pa da odstopa tesnilni material. V tem primeru se lahko te pomanjkljivosti z malenkostnimi stroški takoj odpravijo. Hišni svet bi nas o tem gotovo obvestil, če bi bile stvari tako drastične kot so v članku navedene. Čudimo pa se navedbi o ceni stanovanjskega objekta, ker presega skoro 100 milijonov dinarjev od pogodbene vrednosti. Verjetno je v omenjenem znesku zajet tudi komunalni prispevek, vendar bi to morali ločiti v primeru, ko si je pisec članka tako pošteno »izposodil« izvajalca. Javnost je namreč napačno informirana, konkurenca pa nam lahko zavida razmeroma dober zaslužek.

Nasploh je obravnava takšne tematike zelo resna in neprijetna zadeva in je zato priporočljivo, da se vsakdo, ki se odloči za javno obravnavanje, dobro in temeljito seznanji z osemi okoliščinami. Mi smo vedno pripravljeni dati vsa potrebna pojasnila in tudi razpoložljivo dokumentacijo. Če bi se tudi tovariš DOFF vsega tega poslužil potem bi tudi njegove izjave okrog »lokalpatriotov« in »domačih« brez dvoma odpadle.

Gradbeno podjetje »Drava« Ptuj

Tovarni glinice in aluminija »Boris Kidrič« Kidričevo

Podpisana Cecilija Herman, invalidska upokojenka, iz Njivercev pri Ptuj, pred upokojitvijo zaposlena v TGA Kidričevo kot snažilka, izrekam javno ZAHVALO za uvidenost in pomoč pri moji težki bolezn, ki so mi jo nudili sindikat in vodstvo tovarne.

Moja posebna zahvala naj velja izvršnemu odboru sindikata TGA, kakor tudi odboru sindikalne podružnice ALUMINIJ za finančno in materialno pomoč, ki sem jo z ganjenim srcem hvaležno sprejela.

Enako se zahvaljujem za vabilo za srečanje upokojencev za dan 31. decembra 1965. Kdo rajši, kot jaz, bi se vabilu odzvala, ali kruta bolezen me je priklenila na posteljo in mi ni dovolila, da bi se srečanja udeležila. Zdam čutim in vidim, kaj je vredno zdravje. Oh kako bi rada bila še med tovarišicami na delovnem mestu, ali kruta usoda mi tega ne dovoljuje. Čeprav malo pozno, me oseeno veže dolžnost, da v novem letu 1966 zaželim celotnemu kolektivu TGA — Kidričevo mnogo sreče, zdravlja in delovnih uspehov v prid naši skupnosti.

Vaša nekdanja sodelavka Cecilija Herman, Kidričevo.

... pišite nam

V gosjem redu

Foto: Stojan Kerbler

„Aluminij“ o „Aluminiju“

KAKO IN KAJ SMO PISALI V LANSKEM LETU?

LETO 1965 Z REFORMO, NOVIM DINARJEM, REDUKCIJO ELEKTRICNEGA TOKA, NOVIM ZAKONOM O DELOVNIH RAZMERJIH, NOVIM PRAVILNIKOM O DELITVI OSEBNIH DOHODKOV IN TAKO DALJE, JE ZA NAMI BOLJ ALI MANJ SREČNO SMO PREBREDLI STARO LETO IN ŽE SMO KREPKO ZAPLULI V NOVO 1966. LETO. ČEPRAV MORDA MALCE POZNO, BOM POSKUSIL V NASLEDNJIH VRSTICAH NAPISATI, O ČEM VSEM NAS JE V PRETEKLEM LETU OBVEŠČAL NAS ALUMINIJ. KER JE ALUMINIJ PRAVZAPRAV GLASILLO ORGANOV UPRAVLJANJA IN KOT TAK ZA NAS ZELO POMEMBEN, BO VSEKAKOR ZANIMIVO ZVEDETI, ČE NAS JE OBVEŠČAL O VSEM, KAR NAS ZANIMA.

Že v februarški številki ALUMINIJA vabi predsednik uredniškega odbora vse člane kolektiva, naj primejo za pero, ker ALUMINIJU primanjkuje gradiva, in obenem seznanja bralce o nekaterih težavah pri pripravljajanju in urejanju našega časopisa. Poziv k pisanju za naš časopis ponovi v avgustovski številki član uredniškega odbora M. F., ki daje tudi precej napotkov kako in kaj naj dopisniki pišejo, da bo ALUMINIJ še boljši kot je. Poziv dopisnikom se, čisto na kratko: »DOPISUJTE V ALUMINIJU«, ponovi še v dveh številkah. Ti pozivi so bili posledica perečega pomanjkanja gradiva. Res ne moremo biti ponosni, da smo se dali tako prositi, da bi kaj napisali za časopis, v katerem je vendar videti naše delo, razvoj naše tovarne, delo organov upravljanja, delo političnih organizacij, in če hočete, je dokaz naše pismenosti. Razumem zadrego članov uredniškega odbora, ki skoraj nikoli niso vnaprej vedeli, kdaj bo časopis lahko izšel; ki so se vedno vpraševali, če bo dovolj člankov, če so še tako želeli, niso mogli izboljša-

ti časopisa, ker niso imeli možnosti za selekcijo itd. Z njimi vred si želim, da v letošnjem letu ne bi imeli takih problemov pri zbiranju gradiva, kot so jih imeli lani, in menim, da vprašanje gradiva za naš časopis pri nas sploh nikoli ne bi smelo biti problematično. Saj imamo v našem kolektivu 20 akademsko izobraženih, 90 tehnikov, 115 visoko kvalificiranih, 450 kvalificiranih, nikjer pa ni rečeno niti zapisano, da tudi polkvalificirani in nekvalificirani ne smejo pisati. Nasprotno! Idealno bi bilo, če bi v vsaki številki našega časopisa brali čim več odkritih, čeprav preprostih besed naših neposrednih proizvajalcev.

Pa pogledjmo, kaj smo še drugega brali v ALUMINIJU. Skoraj v vsaki številki nas je tovariš Anton Kozoderc izčrpno in obširno seznanjal z delom in sklepi organov upravljanja. Ti članki so bili vsekakor zanimivo in koristno branje, vendar sem pri njih pogrešal dvoje: prvič, včasih so bili preveč zapisi oziroma suhoparni, in drugič, pisalo se je navadno le o stvareh, ki so bile že sklenjene, premalo pa o stvareh, o katerih so organi upravljanja še nameravali razpravljati, tako da člani kolektiva, ki niso v DS, prek časopisa niso mogli povedati svojega mnenja. O tem pa je seveda težje pisati, ker je pač naš ALUMINIJ mesečnik. No, kljub moji opombi zasluži tovariš Kozoderc za svoje pisanje vse priznanje, opombi pa naj dobrohotno oprosti.

Vse leto nas je o personalnih spremembah obveščala Marjana Toplek. Rubriki ni kaj reči,

bila je sicer malo preobširna, pa so jo skrajšali. Sicer pa smo ljudje in vedno radi beremo, kaj se je v tej ali oni družini zgodilo novega.

V prvih številkah ALUMINIJA je bilo dosti pisanja o planih, občnih zborih raznih društev in političnih organizacij, odločno premalo (sicer bi se moralo to pisati že v 1964. letu) pa se je razpravljalo o novi organizacijski shemi podjetja in o novem pravilniku o delitvi osebnih dohodkov. Če bi člani kolektiva bolj sodelovali pri pripravi pravilnika (kje so imeli lepšo priložnost kot v ALUMINIJU?), prav gotovo ne bi povzročil toliko jeze, pa tudi popravkom v njem ne bi bilo toliko.

V ALUMINIJU je bilo premalo odkritih polemik o raznih spornih vprašanjih in morebitnih napakah. Četudi je kdo hotel včasih biti kritičen, je pisal preveč orokavičeno. Nekateri članki so bili celo taki, kot da bi bili napisani le zaradi honorarja. Zakaj ponavljati stvari, ko pa imamo pred nosom toliko problemov, da se nam kar sami ponujajo?

S tem nočem reči, da moramo le kritizirati, tudi hvaliti moramo, če je le kaj hvale vrednega. Pri kritikah pa tole: najprej premislimo, če je stvar toliko pomembna, da jo je vredno kritizirati; preverimo dejstva; pišimo jasno in preprosto! Če bomo vedno delali tako, se nam ni treba ničesar bati. Seveda se bomo prizadeti (takim, ki ne poznajo objektivnosti in ne prenesejo kritike) nemalokrat zamerili, vendar imejmo pred očmi slovenski pregovor, ki pravi, da je boljša prva zamera kot druga.

V ALUMINIJU je bilo med letom objavljenih nekaj dobrih strokovnih člankov. Vendar pri tem to: prav je, da nekateri avtorji povzemajo razne dobre članke po tujih revijah in časopisih. Neumno bi bilo, če bi hoteli za vsako ceno vedno sami odkriti Ameriko, ko jo je vendar odkril že Krištof Kolomb pred več kot štiri sto leti. Vendar bi bili omenjeni strokovni članki še bolj zanimivi in aktualni, če bi jih člankarji (ki so strokovnjaki) tudi komentirali.

Na primer takole: članek »VELOGA SREDNJE TEHNIČNEGA NADZORA ZA IZBOLJŠANJE EKONOMIKE« (iz »Ekonomika in organizacija PRACY 1965«) v septembrski številki, bi bil še veliko boljši, če bi avtor ob koncu napisal kakšen je tehnični nadzor v naši tovarni. Če ni tak kot piše v članku, kaj bi bilo treba storiti, da bi bil tak in tako dalje in tako dalje.

Tu spet pozivam akademsko izobražene, predvsem mlajše, ki so šele prišli v podjetje! Tovariši, pišite kaj se vam zdi na-

pak v naši tovarni; kaj bi lahko bilo boljše kot je; pohvalite pa tudi vse kar je dobrega. Veliko je bilo govora o zapostavljanju in nezadovoljstvu mladih inženirjev. Prek ALUMINIJA pa nismo zvedeli ničesar o tem. Pišite tovariši in s tem prosvetljuje kolektiv, ki vam je omogočil študij. Če imate kakšne težave, jih na primeren način povejte, olajšali si boste srce.

V oktobrski in novembrski številki ALUMINIJA smo z velikim zanimanjem brali »SPOMINE IZ KONCENTRACIJSKIH TABORIŠČ«, Antona Fajfariča, novembrska in decembrska številka pa nam je posredovala »SPOMINE IZ ČASOV OKUPACIJE«, avtorja Ernesta Jamerja. Pozdravljam zamisel in dobro voljo obeh avtorjev. V imenu mladinske organizacije pa tole: v našem podjetju je vsaj 100 tovarišev, ki so sodelovali v NOB ali pa so bili internirani.

Tovariši, gotovo ste doživeli marsikaj zanimivega, kar bi bilo vredno objaviti? Zakaj vas opozarjam na to? Neštetokrat smo že slišali, da naša mladina premalo ali pa sploh ne pozna obdobja naše slavne revolucije. Vsi smo si edini, da je še kako potrebno nenehno opozarjati mlade na to, kaj se je dogajalo v letih od 1941 do 1945. Kje imamo še lepšo priložnost, da seznanimo mladino našega kolektiva s preteklostjo kot ravno v ALUMINIJU. Torej, tovariši, vsi, ki imate le malo žilice za pisanje, lažje je vsekakor pisati kot govoriti, vzemite v roko pero in posnemajte tovariša Fajfariča in Jamerja — posebno mladi vam bomo za vaš trud hvaležni.

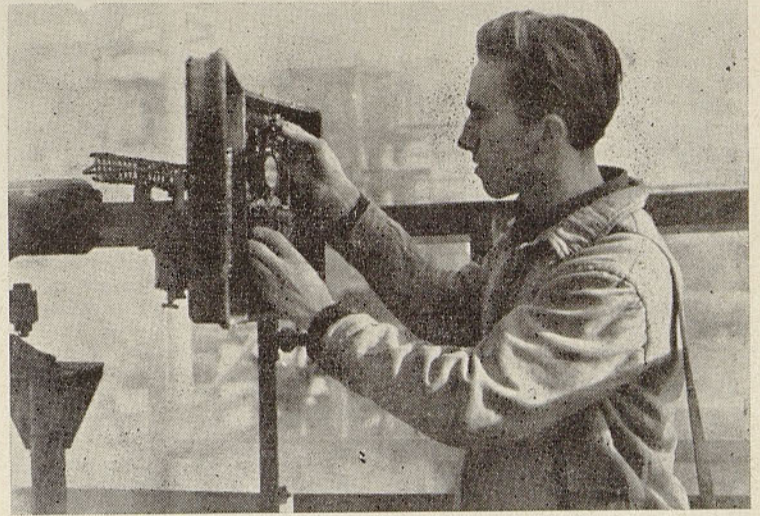
V neki številki ALUMINIJA sem zasledil prispevek nekega

našega štipendista, ki se pritožuje, da je med štipendisti in kolektivom premalo stikov. Žal pa ta članek ni zbudil nikogar, da bi še kaj napisal o tem. Res škoda, da naši štipendisti, ki še študirajo, ne dopisujejo v ALUMINIJU. To pa velja tudi za delavce, ki so v JLA. Z dopisovanjem v ALUMINIJU bi se še, preden pridejo za vedno k nam, predstavili našemu kolektivu. To bi bila trdna vez s

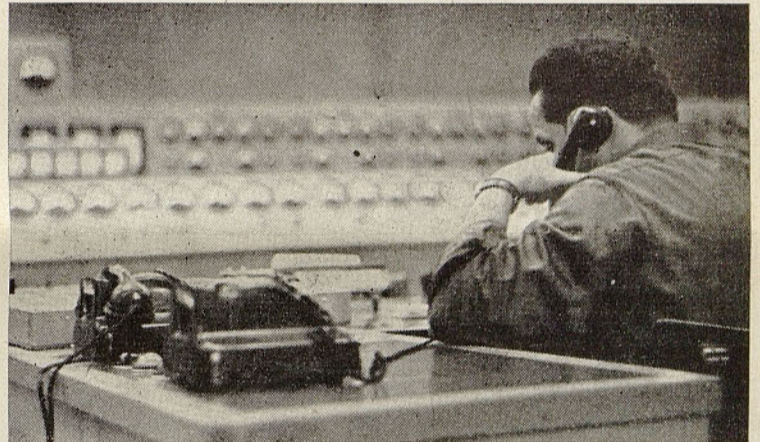
kolektivom, ki jim omogoča študij.

Prebrali smo tudi precej topisov in spominov z dopusta. Najbolj nam je bil menda všeč »DOPUST NEKOLIKO DRUGACE«, tako tekstualni kot slikovni del tega članka je bil res prvovrsten. Enako velja za »SPOMINE Z OKUSOM MORJA IN SOLI«.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Slavko Novoselnik kontrolira signalni pretvornik

Rudi Mlinarič: urno poročilo iz elektrolize

In kako bo v prihodnje?

Kljub temu, da se uredniškemu odboru Aluminija ni treba, tako kot pri dnevnem tisku, boriti za nove naročnike, le želi, da bi svojim bralcem posredoval kar najbolj kakovosten časopis. Zato je na svoji zadnji seji razpravljalo o spremembah in dopolnitvah, ki bi jih kazalo uveljaviti, da bi bilo naše glasilo kar najbolj zanimivo in privlačno tako po zunanji podobi kot po vsebini.

Pri oblikovanju vsebine časopisa so važne tri kategorije:

- obveščanje članov našega kolektiva,
- izobraževalna plat časopisa in
- razvedrilo.

Da bi bilo obveščanje članov našega kolektiva s pomočjo časopisa čim boljše, želi uredniški odbor objaviti čim več sestavkov. Zato bo treba v prihodnje nujno skrbeti obseg člankov, ki so bili včasih občutno predolgi in zato naproša svoje sodelavce, da bi svoje sestavke prilagodili okviru največ dveh do treh tipkanih strani. V vseh časnikih so tudi o najpomembnejših stvareh zelo cenjeni prav tisti komentarji, ki niso daljši od poldruge tipkane strani rokopisa. Predolgi sestavki bralce utrujajo in tako ne dosežejo zelenega namena. Zato bo tudi obveščanje s seji delavskega sveta moralo biti v prihodnje krajše, več pozornosti

pa bomo morali posvetiti dogajanjem v samoupravnih organih in delovnih enotah.

Opazili boste, da smo že v tej številki začeli z novo rubriko — Pisali so — pišite nam! To je še posebej rubrika za vas, dragi bralci. V njej se lahko oglasite z najrazličnejšimi pripombami, predlogi, nasveti in podobno.

V časopisu želimo v prihodnje predstaviti čim več ljudi in njihova mnenja o tem ali onem problemu. Ker naš časopis, kot veste, nima profesionalnih sodelavcev, bi bilo zelo dobrodošlo, če bi koristna mnenja, ki jih slišite od svojih sodelavcev, posredovali Aluminiju in tako omogočili boljšo obveščeno kolektiva.

V Aluminiju bomo skušali pisati čim več o dogajanjih v aluminijški industriji doma in po svetu. V vsaki številki bomo posredovali kratke strokovne članke, ki bodo napisani tako, da bodo vsakemu razumljivi.

K sodelovanju z Aluminijem bomo skušali pritegniti tudi naše vodilne tovariše. Zeleli bi, da bi se v posebni rubriki oglašali svojemu kolektivu sedaj glavni direktor, pa tehnični in komercialni direktor, predsednik delavskega sveta itd., ki bi na kratko spregovorili o najpomembnejšem dogodku ali problemu v tekočem mesecu. Če bomo naleteli na razumevanje, bo ta rubrika gotovo med najzanimivejšimi.

Aluminij bo skušal biti v prihodnje tudi zabavnejši. S križankami smo že pričeli, v tej številki pa ste gotovo našli nove vrste zanimivosti: nekaj malega za šahiste, tudi na naše žene nismo pozabili, ljubitelji križank pa bodo vedno prišli na svoj račun.

Vsega, kar smo napisali tu, seveda ne bomo mogli kar čez noč uresničiti. Podoba časnika je vedno plod dolgotrajnega dela, kljub temu pa upamo, da se bomo v doglednem času le lahko pohvalili, da smo svoje obljube izpolnili.

Na čim večje sodelovanje pri kolektivu naše tovarne bomo naleteli, tem prej in tem lažje bomo uspeli!

O vlogi sindikata

Letne konference sindikalnih podružnic so že za nami, toda pred nami stojijo precej zahtevne in odgovorne naloge, katerih se bomo morali lotiti mnogo bolj načrtno kot smo se jih do sedaj. Mnogo je bilo razprav na račun sindikalnega dela v preteklem obdobju med članstvom, ki se je čutilo povsem izolirano od vodstev pododborov in podružnic, zato najprej skušajmo še malo osvetliti na kratko glavne vzroke slabega dela sindikata v minulih mandatnih dobi. Delo sindikalnih pododborov in podružnic v pretekli dobi ni bilo tako uspešno, kot bi moralo biti in bi lahko bilo. Vzrokov za neuspešno delo in za to nazadovanje je več, vendar bi tukaj navedel le nekaj najznačilnejših: odbori so očitno premalo delali s članstvom; članstvo ni čutilo neposredne pomoči sindikalnih podružnic pri reševanju najrazličnejših problemov, bodisi osebnih, bodisi službenih v podjetju; delo v izmenah in vsakodnevno vračanje članov na njihove domove je oteževalo vsako redno sindikalno delo in sočasno onemogočalo tudi prirejanje raznih sestankov itd.

Glavna in bistvena napaka je bila že v tem, da si odbori ob prevzemu poslov in ob pričetku dela niso sestavili programov dela in niso načrtovali delovnega programa, po katerem bi naj v teku leta načrtno in dosledno

delali. Tako pa je bilo sindikalno delo le kampanjsko, vrtele se je le okrog posameznih akcij, ni pa se razširilo in usmerilo na delo s članstvom in aktivnejše delo v organih družbenega in delavskega samoupravljanja. Delavsko samoupravljanje je tudi v minulem obdobju bilo precej razgibano, treba pa ga bo še utrjevati in vsebinsko izpopolnjevati. Članstvu oziroma delovnemu kolektivu je potrebno nuditi čim več možnosti za izobraževanje v tej smeri, tako da bodo vsi delavci v podjetju vedno bolj razumeli in spremljali gospodarstvo, upravljanje in problematiko svojega podjetja. Sindikalne podružnice so v pretekli dobi na tem področju vsekakor premalo delale in storile; vse premalo so se uveljavile kot pobudnik dela po učinku, pobudnik za dvig produktivnosti dela, izboljšanje delovne discipline itd.

Da bi v nadaljnjem obdobju sindikalnega dela odpravili vse navedene in še mnoge druge pomanjkljivosti, dosegli čim boljše rezultate v razvijanju proizvodnje in splošne gospodarske aktivnosti, izboljšali socialistične družbene odnose in zagotovili hitrejši razvoj in stabilnejši porast življenskega standarda delovnih ljudi, je poleg drugega nujno, da se tudi sindikalne podružnice v celoti veliko bolj angažirajo in trudijo predvsem pri odpravi najrazlič-

nejših notranjih slabosti v kolektivu.

Peti kongres ZKS, še posebej pa VIII. kongres ZKJ, sta postavila temeljne naloge kolektivom in sindikalnim organizacijam v njihovem delu pri povečanju produktivnosti, pri osvajanju boljših meril za nagrajevanje po delu ter za uveljavljanje socialističnih družbenih odnosov in rast življenske ravni delavskega razreda.

Če gremo naprej, moram poudariti tudi to, da morajo sindikalne podružnice pomagati zaživeti svetom proizvajalcev delovnih enot in so za njihovo delovanje tudi v celoti odgovorne. Določena pomanjkljivost v delu sindikalnih podružnic je tudi v tem, da ni prave ustrezne povezave med sindikalnimi vodstvi in samoupravnimi organi na vseh ravneh. Najbolj občutno je to spet na ravni sindikalnih podružnic in svetov delovnih enot, takoj za tem pa sledi povezava sindikalne organizacije s svojim članstvom.

Tu se pa naša pota mnogokrat zares razhajajo, predvsem, kdo naj skliče svet delovne enote na posvet? Vendar pa pri vsem tem bistvenega problema ni. Skliče ga lahko sindikalna organizacija, saj bodo v tem primeru navzoči tudi vsi člani sveta delovne enote. Če pa ga bo sklical svet delovne enote, bo v članstvu prisoten tudi sindikat in vsaj en del vodstva podružnice, kar pomeni da ni važno kdo je sklicatelj, saj sta v obeh primerih vedno navzoča oba in prav v tem je tudi tista željena stična točka. Dosedanja praksa je tudi že pokazala, da se večina sestankov na višji ravni od navedenega kaj rada izjalovi, ker so sestanki preveč deklarativni in zato tudi nezanimivi.

Člani kolektiva pa se prav zato ne počutijo kot resnični upravljalci, zato je naloga nas vseh, da se torej delo počvi prav na ravni delovnih enot. Mnogo premalo so sindikalne podružnice posvetile skrbi vprašanja našega delovnega človeka, saj še tu in tam nekaterim vse premalo pomeni »ČLOVEK«, kajti vse premalo ga znamo ceniti in vse preveč radi delamo razlike med posamezniki. Spoštujemo in cenimo ga vse preveč le po zunanjih znakih, mnogo premalo pa upoštevamo njegovo notranjost ter se tudi premalo znamo vživeti v njegove tegobe, mnogokrat pa ga ne znamo ali tudi nočemo razumeti.

Podedovani mezni odnosi so silno kalili družbene odnose, zato je bil že skrajni čas, da jih nadomestimo z novim sistemom nagrajevanja po delu. Toda z uvajanjem takega novega sistema smo šele na začetku, pa zato nismo napravili še niti pravega koraka v to smer ter nas čaka še mnogo dela, pri čemer bo treba premestiti še mnoge težave in probleme.

Prav tu pa je naloga slehernega zavestnega člana sindikata, da deluje po svojih močeh za čim prejšnjo praktično uveljavitev novega in čim boljšega sistema nagrajevanja po delu.

Letne konference so nakazale celo vrsto problemov in napak, ki so bile mnogokrat povzročene tudi nevede zaradi zelo pester in obširne proizvodne dejavnosti. Prav tako so bile sindikalne podružnice postavljene pred določeno preizkušnjo čisto organizacijskega značaja, zato je tudi povsem razumljiva splošna ugotovitev, da vselej niso odigrale svoje prave vloge. Sindikalna organizacija podjetja je namreč največ storila le za zunanjo afirmacijo organizacije, medtem ko je na drugo plat pozabljala. Zato pa iz tega izhaja že ena

Maska s filtrom

ZAŠČITNE DIHALNE NAPRAVE

Procese, ki povzročajo kvarjenje zraka zaradi prahu, megle, pare ali škodljivih plinov, je treba odstraniti z zaprtim krožnim odvajanjem ali pa prezračevanjem. Kjer pa to ni mogoče, morajo biti ljudje zavrovani z napravami za dihanje.

Poznamo štiri skupine:

- respiratorje
- maske s filtri
- maske s cevjo
- dihalne aparate

Respiratorje navadno uporabljamo proti prahu, maske s filtri pa proti strupenim plinom. Oboje pa le tedaj, če je v zraku še dovolj kisika za dihanje in če koncentracija škodljivih snovi v zraku ne prekorači kapacitete filtra. Za vsak plin je treba uporabiti določen filter.

Ako niso znana svojstva in količine škodljivih snovi v zraku, moramo z dihalno napravo oddvojiti (izolirati) delavca od atmosfere. Taka naprava je maska s cevjo, ki dovaja potrebni sveži zrak za dihanje iz prostora, ki ni okužen. Če je potrebna cev daljša kot 15 metrov, se za dovod zraka uporablja ročna

črpalka ali ventilator. Ta dovaja zrak pod malim pritiskom do uporabnika. Za večje razdalje pa se uporablja poseben aparat za dihanje, ki avtomatsko dovaja v masko kisik iz posebnih malih bomb, ki jih nosi delavec s seboj. Tako je delavec popolnoma izoliran od okolice in se lahko prosto giblje po delovnem prostoru. Pri zadnjih treh načinih je treba delavca, ki vstopa v nevarni prostor, navezati na vrv, ki jo drži delavec, ki je izven nevarnega področja. V primeru nevarnosti, če se mu pokvari maska ali ga obzame slabost, ga lahko rešimo iz zastrupljenega prostora.

Dihalne naprave morajo biti dobro vzdrževane, udobne in prirejene za posebne namene. Nesreče z napravami se dogajajo, če se vzdrževanju dihalnih naprav posveča premalo pozornosti.

Vodja pogona, ki odgovarja tudi za varnost na svojem območju, mora stalno skrbeti ne

(Nadaljevanje na 7. strani)

Maska s cevjo

„Aluminij“ o „Aluminiju“

(Nadaljevanje s 5. strani)

Prizadevni in solidni so bili s svojimi slikami tudi fotoamaterji na čelu s Stojanom Kerblerjem. Dobro smo se zabavali tudi pri pogledu na Šercove karikature. Bolj dozvetni in samokritični pa so se najbrž tudi zamislili, ker so mnogokrat v karikaturah videli sami sebe.

Lansko leto so se v ALUMINIJU prvič poskusili tudi sestavljenci križank. Razen nekaterih izjem so bile križanke, za začetek, kar dobre. Upam, da bodo križankarji še z večjo vnemo nadaljevali začeto delo tudi to leto.

Več ali manj stalne rubrike v ALUMINIJU so bile preteklo leto personalne spremembe, križanke, poročila o delu organov upravljanja in humor. Vem pa, da ne bi bilo napak, če bi spet uvedli rubriko »VPRASANJA IN ODGOVORI«, ki je nekoč že obstajala. Vem, da naše proizvajalce tare marsikatero vprašanje, bodisi da je to njihov osebni problem ali pa je problem širšega značaja. Navadno ne najdejo strokovnjaka, ki bi jim stvar, ki jih zanima, ustrezno razložil. Tudi če bi vprašali za mnenje katerikoli časopis, bi njihovo vprašanje ne prišlo na vrsto prej kot v ALUMINIJU, ki izhaja le enkrat mesečno. Upam, da bo uredniški odbor o tem predlogu še razmislil.

Tako, pomudil sem se ob vsebini našega časopisa, sedaj pa še nekaj o jezikovni plati ALUMINIJA. Menim, da naš ALUMINIJ sodi tako vsebinsko kot jezikovno v zlato sredino med tovarniškimi časopisi v naši republiki. Menim, da bi z malce truda lahko oboje dvignili na višjo kvaliteto raven. Jezikovnih napak ne zamerim delavcem, zamerim pa vsakemu, ki se ima za intelektualca, pa ne obvlada dobro naše materinščine. Samo nekaj cvetk iz ALUMINIJA, ki si jih v bodoče ne bi smeli več privoščiti: »imamo sledeče naloge«; »delavec ne odgovarja pogojem delovnega

mesta«; »temu ni tako«; »koristniki uslug«; »v tem letu smo imeli mnogo bolovanj«; »v kolikor bodo pogoji«, itd. No, vseh teh napak ne štejem v zlo toliko dopisnikom ALUMINIJA kot korektorju, ki v Mariboru skrbi oziroma bi naj skrbel, za dober jezik v našem časopisu.

Naj navržem na konec še nekaj podatkov o tem, kdo je sodeloval preteklo leto pri našem časopisu. ALUMINIJ je ustvarjalo kar 40 avtorjev raznih člankov, dva karikaturista, trije sestavljenci križank in šest fotoamaterjev. Le redki so se pod svoje članke podpisali s polnim imenom, bolj imenitna se jim je zdelo raba kratice in psevdonimov. Pa poglejmo, kdo so bili tile: Tekstualni del: Čk., M.F., T.M., A.G., -vec, mi-, Čc., M.M., K.A., T.I., T.M., P.M., P.S., K.-n., -L., L., K.L., S.J., K.F., K.J., Elvira Tomazič, A.S., J.R., -S., V.J., KPČ, Dof, -dik-, Stane Tonejc, Z.F., -upa-, V.L., S.M., Longhino Milan, Anton Fajfarič, -ka, I.T., J.E., B.T., L.K., S.J.

Fotografije: Marjan Hudina, Vladek Šerc, Peter Gegič, Stojan Kerbler, Anton Kozoderic in Milan Dobljekar.

Karikature? Vladek Šerc, Ljubo Keber.

Križanke: Alenka Gorjup, Anton Zadravec, Ljubo Keber.

Torej kar petdeset članov kolektiva je objavljalo svoje prispevke v ALUMINIJU. To je sicer kar lepo število, vendar za naš kolektiv še premalo. Idealno bi bilo, če bi se število sodelavcev ob letu podvojilo, kajti le čim večje sodelovanje kolektiva bo naredilo naš časopis tak, kot si ga vsi želimo.

Dof

(Nadaljevanje na 7. strani)

Zaščitne dihalne naprave

(Nadaljevanje s 6. strani)

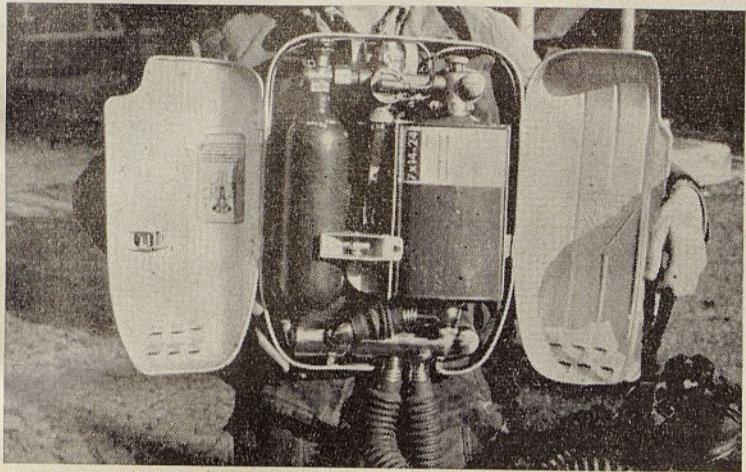
samo, da so naprave urejene po določenih zahtevah, temveč tudi da z njimi pravilno ravnajo in uporabljajo.

Delavce je treba spoznati s takimi napravami, njihovimi lastnostmi in uporabo.

Vodja pogona mora s sodelovanjem strokovnjakov organizi-

rati posebne tečaje za delo s takimi napravami. Formaldehid v zraku je zelo uporaben za take vaje.

Tečaj mora vsebovati splošna navodila in navodila za nepredvidene in kritične situacije in za reševanje ljudi pri izrednih okoliščinah. Naprave je treba redno čistiti in razkuževati.

Takšen je dihalni aparat in njegova notranjost. Delavec nosi dihalni aparat na hrbtu

O vlogi sindikata

(Nadaljevanje s 6. strani)

prvih bodočih nalog, in sicer afirmacija sindikalne organizacije na znotraj v podjetju. Sindikalne podružnice pa tudi pododbori se bodo morali organizacijsko učvrstiti, pritegniti bodo morali čim več članstva in se pojavljati povsod tam, kjer bo treba dosledno uveljaviti stališča, osvojena od večine članov delovnega kolektiva. To pa tudi pomeni, da bodo morali vplivati mnogo bolj kot doslej na formiranje enotne politike v podjetju. Sindikalne podružnice bodo morale v bodoče predvsem več politično delati s članstvom ter z različnimi oblikami dela, kot je poživitev družabnega življenja in dajanje pravne pomoči, pritegniti k aktivnejšemu delu čim več članstva itd.

Dejstvo je, da so se neposredno po V. kongresu ZKS sindikalne podružnice nekoliko bolj razgibale in da so delno postale tudi aktivnejše ter konkretnejše pri sami mobilizaciji članov kolektiva, ko rešujejo posamezne probleme iz minulega obdobja. Vendar pa sama aktualnost problemov, o katerih sem govoril, zahteva, da sindikalne podruž-

nice še bolj in vsestransko podpirajo prizadevanja za čim prejšnjo in čim boljše rešitev nastale situacije. Morali bi doseči, da bi vsaka sindikalna podružnica v podjetju, po življenjskih pogojih delavcev v lastnem obratu oziroma delovni enoti in na podlagi dejanskega stanja predvidela ukrepe, ki bi jih bilo treba izvesti tako v sami delovni enoti kakor v podjetju in celo komunih, da bi res zagotovili hitrejši porast življenjskega standarda delovnih ljudi nasploh. Ravno tako bi si morali prizadevati, da bi vsaka sindikalna podružnica sestavila zares konkreten plan dela v zvezi z reševanjem posameznih aktualnih vprašanj, in z odpravljanjem raznih pomanjkljivosti. S takšnim delom in seveda s trajno koordinacijo med sindikati in drugimi družbeno političnimi organizacijami bi najbolj neposredno pomagali realizirati stališča in politiko, ki sta jo začrtala V. kongres ZKS in VIII. kongres ZKJ.

Če na kratko strnem te navedene misli, čakajo sindikalne

podružnice in njene odbore ter komisije in tudi članstvo pri bodočem delu predvsem naslednje in zahtevne naloge:

● pritegniti k zares aktivnemu delu čim večje število članov našega kolektiva;

● organizirati čimširše ideološko-politično in splošno izobraževalno delo s članstvom;

● sindikalne podružnice naj postanejo mobilizator kolektiva;

● spodbujajo naj članstvo, da se loti problematike produktivnosti dela in dela discipline ter odgovornosti;

● sindikat naj razvija ekonomsko zainteresiranost delavcev za doseganje večjih delovnih učinkov in uveljavljanja zahtev za čimboljše nagrajevanje po delu itd.

Skratka sindikalne podružnice naj se vključijo kot pomembna in prodorna politična sila v življenju, za prizadevanje in napore našega delovnega kolektiva, za napredek in nadaljnji razvoj naše družbe ter dvig življenjske ravni našega delovnega človeka.

HUMORESKA

Komaj je zaprl trudne oči, ki so ves dan potovale z lista na list, so birokrata Spico že obdale sanje — strašne in moreče ... Slike, ki so mu poplesovale po birokratskih možganih, so bile podobne prizorom iz nemega filma. Vsi junaki njegovih sanj so se gibali s smešno naglico. Spica je videl tudi sebe. Toda, groza, bil je majhen kot spinčnik, ki ga je iz dneva v dan grizljal za pisalno mizo v pisarni. Spica se je videl, kako je prišel v svojo pisarno, splezal na pisalno mizo in si ogledoval zalogo aktov, ki so čakali njihovo milost, Spico, da jih bo ostavila v fascikli in predale.

Spica je bil ravnatelj zaveroval v ogledovanje grmade papirjev, ko so se odprla vrata in je v sobo vstopil Spicin šef, tovariš Nadbirokrat. Spici je zastalo srce, kajti Nadbirokrat je bil videti bolj strog in strašen kot kdajkoli.

»Tovariš Spica, kaj ste delali danes?«, je zabundral šef, s svojim mogočnim basom.

»D-d-d-anes ... danes, ja kaj sem že delal?« je cvilil Spica. »Že vem! Danes sem akte, ki so bili na levi strani mize, preložil na desno stran. 1576-krat sem moral žigosati razne nakaznice, naročilnice ..., šestkrat sem šilil spinčnik, porabil sem dve radirki, in ... in ...«

»Dobro, dobro.« je prekinil Spico Nadbirokrat. »Moram vam sporočiti prijetno novico: naš Birokratoform je sklenil, da vas za vaše neutrudno delo nagradi.«

»Nagradi? Mene, nagradi!« se je vse smejalo v Spicini birokratski notranjosti.

»No, no, le počasi tovariš Spica!« ga je prekinil šef. Jaz sem bil odločno proti sklepu Birokratoforma. Ugotovil sem namreč, da niste racionalno izkoristili spričo vaših sposobnosti in da se v vas pravzaprav skriva ogromna notranja rezerva.«

»Kaj? Jaz, da sem rezerva?« je obupano zapiskal Spica.

»Da, rezerva! Tovariš Spica, od danes dalje boste morali delati po najnovejši metodi dela, ki jo je izumil naš Birokratoinstitut. Jutri boste morali vse akte, ki jih imate na desni strani mize vrniti nazaj na levo stran. Za vsak akt morate izpolniti obrazec 76/92, nato obrazec 1799/15, in to v treh izvodih.

Številko obrazca boste vpisali v register, napisali kartoteko ...«

Medtem ko je Nadbirokrat bruhal navodila, si je Spica brisal potno plešo in se davil s slinami, ki mu nikakor niso hotele zdrsniti po grlu, zdelo se mu je kot da ga davijo. Ko je Nadbirokrat končno le prenehal z govorjenjem, je Spica izkoristil priložnost in ponižno, kot psiček, ki dobi brco, zacvilil:

»Vi ... Vi ..., kaj si mislite? Kako bom zmozel opraviti to delo med delovnim časom? Saj vendar nisem robot!«

Ob teh Špicinih besedah je Nadbirokrat kar zasijal, kot da mu je nekdo prižgal 100 vatno žarnico v birokratskih možganih:

»Robot! Spica, naučil vas bom, da boste delali kot robot. Birokratrobot ima tri roke: s prvo drži akt, z drugo ga žigosa, s tretjo pa žigosani akt spravi v fascikel.«

Spica se je ob teh Nadbirokratovih besedah že videl v vlogi robota: z desnico vzame papir, ga z žigom, ki ga drži med zobmi žigosa, nato pa ga z levo roko daje v fascikel. Spica sam ni vedel kaj se je takrat prelomilo v njem. Pri njem, birokratu Spici, da bodo iskali notranje rezerve. Pri njem, ki je eden izmed najbolj zasluženih borcev papirnate vojne. Ne tega ne bo dovolil, pa pika! In že je bliskovito pokazal svoj s črnim opackani jezik Nadbirokratu. To pa je bilo tudi vse. Kajti Spicin trenutek hrabrosti je minil. Ob prvem sumljivem nadbirokratovem gibu se je Spica zavlekel pod papirje, ki so se nagrmadili na njegovi mizi. Vendar je Spica kmalu spoznal, da njegovo skrivališče ni najbolj varno. Nadbirokrat je namreč v slepi jezi pričel uničevati vse, kar je bilo v pisarni. Vedno bolj in bolj se je približeval Spicinemu skrivališču. Zdaj ali nikoli, si je mislil Spica, ko se je Nadbirokrat z vsem besom spravil na neki posebno zajeten akt. Smuknil je iz skrivališča in jo z vso hitrostjo, ki jo je zmozel, ubral proti luknji, ki jo je že prej opazil v zidu. Uspelo mu je, da je dosegel zavetje, čeprav je le za las ušel Nadbirokratovi medvedji šapi (nadbirokrat je bil včasih mesar).

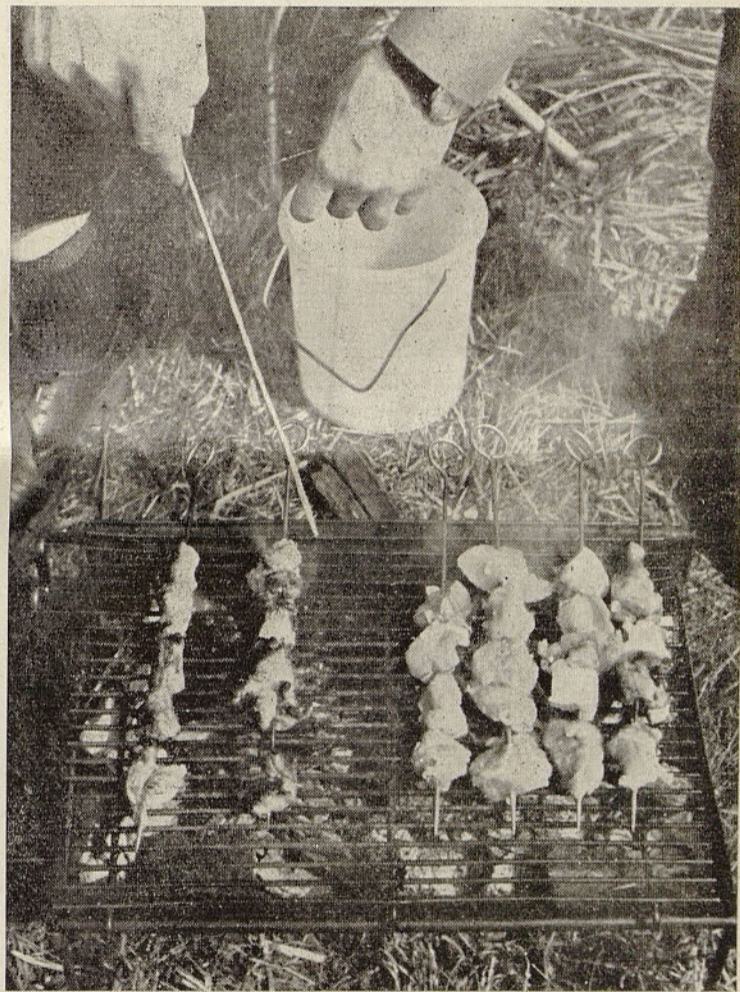
Spica je potreboval pet minut, da si je malo opomogel od silnega strahu, ki ga je bil preživel. Pričel je raziskovati prostor, v katerega je tako srečno ušel. V svoje veliko veselje je ugotovil, da je v ogromnem arhivu »Birokratbiroja«. Medtem ko si je Spica ogledoval zakladnico papirja, je Nadbirokrat alarmiral oso birokratsko družščino v podjetju, od generalnega birokrata navzdol. Od ust do ust je šla vest, da se je Spica, ta ubogi birokratek, ki je bil pred vojno čepelar v zakotni vasi, in je le po zvezah prišel za pisalno mizo, uprl silnim birokratskim idejam. Na poziv generalnega birokrata so takoj šle v akcijo vse sile »Birokratbiroja«.

Najprej so v konferenčni sobi izdelali bojni plan, nato pa so vsi odkorakali pred arhiv, kjer se je skrival Spica. Najprej so poskušali izgubljeno občico z milimi besedami prepričati naj se vrne nazaj v čredo. Ko pa vsa popodenj lepih besed ni zalegla, so začeli groziti. Vsi zaslužni borci za birokracijo so se tolkli po prsih in opozarjali Spico na svoje zasluge in zveze, ki jih imajo na najvišjih mestih. Vendar Špice tudi to ni omajalo, zato se je generalni birokrat odločil za zadnjo možnost — arhiv, v katerem je Spica, je treba uničiti s Špico vred. Nek član birokratskega delavskega sveta je sicer omenil, da bi bilo treba o upravičenosti tega predloga izdelati analizo, laborat ter referat, vendar so drugi tako oneto kimali, da je prenapetež takoj utihnil. Poklicali so kurjača centralne kurjave (upokojenega birokrata nižje stopnje) in mu naročili, naj takoj prižge dragoceno zbirko papirjev in kartonov.

Arhiv je bil kmalu zavrt v gost oblak dima, ki je pritiskal na Spicina pljuča in ga silil h kašlju. Za se hotel Spica zakričati, da se preda samo, če mu darujejo žiljenje, ko je zaslišal zavijanje gasilskih siren in brnenje zvoncev. No, bil je samo zzonec Spicine budilke, ki ga je klicala, da mora v službo.

Tega dne je Spica z lahkim srcem stopil v svojo pisarno. Sklenil je, da ne bo nikoli poskušal pokazati jezika svojemu šefu, pa naj mu da ta še toliko dela, potrebnega ali nepotrebne- ga. Saj, kam pa pridemo, če ne bomo spoštovali svojih šefov in če si bo vsak pisarček izbral delo tako, kot bo njemu uga- jalo!

Salko

Ena z dopusta — brez besed — in ena s tovarne (spodaj)

Priprava jeklene pločevine za katodno omaro

Rešitev nagradne križanke

P	KRAJ V NOVEMBU	TELJEK PODNE POKRAJ	ZVISIŠLA MOTA OČE	C	I	S	LISIK	I	POLSKA ČISTILNA ČEBULA	M	A	K
OBRTNIK												
	Š	M	A	R	T	N	O		KRALJ ŠIVALI KRALJ	L	E	V
STOTI DEL FRANČ. ZLATO												
	S	T	O	T	I	N	A		MESANAR TUTE Ž. IME	M	U	L
BITKA LATOVANJE PLOVARI												
	B	O	J		V	S	T	E	T	J	A	T
11. 16. CRNA PDELEJE												
	J	O		N	I	N	A	P		G	I	
SREDNJE VARNOST												
	A	P	R	I	D		P		I	R	A	K
O. TONA												
	D	R		C	O	P	A	T	K	A	Č	A
S												
	T	O		S	A	M	O	V	L	A	D	A

V uredništvo »Aluminija« je prispelo 25 pravilnih rešitev novoletne nagradne križanke.

Žreb je razdelil knjižne nagrade takole:

- nagrada (Churchill: Druga svetovna vojna): VIDA LONČARIČ, knjigovodska služba.
- nagrada (F. Filipič: Pohorski bataljon): CILKA KORPIČ, kadrovsko-socialna služba.
- nagrada (Č. Sinkovec: Oblaki nad sončno deželo): ŠTEFAN PREDIKAKA, strojno vzdrževanje.

ITALIJANSKA KRIŽANKA

	A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

Crna polja mora reševalec razmestiti sam. Na koncu opisanih besed vsake vodoravne in navpične vrste je navedeno, koliko črnih polj je v tisti vrsti.

VODORAVNO:

- Delavec v obratu aluminija (0);
- posoda za taborenje — veznik — naziv največjega vulkana na svetu (2);
- mlečni proizvod — sovjetski ljudnoznanstveni pisatelj, avtor dela »Skrivnostna celina« (1);
- čas, doba — kemični znak za tehnecij (4);
- kemični znak za iridij — vrsta železne rude (2);
- kričica za angleško letalstvo — domači naziv za prašiča — skupno ime za tri najvišja nordijska božanstva (2);
- draga kovina (4);
- naelektreni delci snovi — del naziva za bakreno rudo (2);
- destilat iz riževega sladu — ime grške črke — avtomobilska oznaka Rižeke (3);
- kričica francoske letalske družbe za Tunis — hip, trenutek (2);
- zvižaja, ukana — priimek italijanskega renesančnega slikarja (Vincenzo 1470—1531) (2);

12. svetleči delci pri varjenju — drug naziv za spodje hlače (3).

NAVPIČNO:

- drug izraz za (iztreti, izravnanje) (0);
- lomljenje — vrsta kmečkega orožja — kričica ene od služb v podjetju (3);
- zelo hlapljiva tekočina — sanjar, prenapetež (1);
- oksidacijski produkt sekundarnih alkoholov — vrsta industrijske poti — kemični simbol za element kripton (2);
- pritisak — medmet, ki ga uporabljamo za klicanje kokoši — tropisti tropski lenivec (3);
- udarec (4);
- letoviško mesto v severnem Jadranu — naziv svečenika starih Perzijcev in Medov (2);
- kemični simbol za lantan — kričica za organ samoupravljanja v podjetju — vrsta žabe (2);
- delovna enota v podjetju (3);
- Naprava za zaustavljanje — drug naziv za izraz nekalere (2);
- jezero na Finskem — predpona za sestavo besed določene pomena — žensko ime (3);
- jeziti se na kaj — kričica italijanske tujskoprometne družbe (3);

»Sama«

Foto Stojan Kerbler

Naš pevski zbor na zaključnem zboru ob novem letu

Težko pričakovani

Otroško veselje

Nežni kotiček

HITRO DO NAKUPA

Gospodinje neke majhne norveške občine pridejo sedaj hitreje do nakupa. Grejo samo do najbližjega javnega stojala za kolesa in si sposedijo kolo. S tem občinskim kolesom lahko prepeljejo večjo razdaljo. Kolesa pa ne smejo vzeti domov, temveč ga morajo po uporabi zopet postaviti v javno stojalo za kolesa. Vsak prebivalec lahko kolo uporablja brezplačno. Ta majhna občina je tako odlično rešila svoj prometni problem.

Gospodinje imajo veliko težav s čiščenjem aluminijaste posode. Po svetu že dalj časa poznajo čistilo pod naslovom aluminijsko milo; v zadnjem času se je ta pripomoček že pojavil tudi v naših trgovinah.

Mnogi ljudje zamudijo majhno srečo, ker na veliko zamažajo čakajo.

Pearl S. Buck

Beljak in rumenjaki lahko ločimo, če jajce stremo v lijak; beljak odteče v kozarec, ki smo ga postavili, rumenjaki ostane v lijaku.

POMARANČNA PENIA

4 beljaki, 3 pomaranče (srednje), sok in lupina 1 limone, 10 dkg sladkorja. Stepemo sneg iz beljakov in počasi vtepamo sladkor, da se zgosti; nato dodamo pomarančni in limonin sok ter nastrgane lupine.

PUSTNI KROFI

1 in pol kg bele moke, 15 dkg masla ali margarine, 10 dkg sladkorja, 6 do 8 rumenjakov, mleko, sok ene oranže, mali kozareček ruma, vanilijin sladkor, 7 do 8 dkg kvasa, sol, marelična marmelada, mast za cvrtje.

Kvas zdrobimo, dodamo žlico sladkorja, nekaj mlačnega mleka, 2 do 3 žlice moke, dobro zmešamo in pustimo, da vzhaja. Mleko, stopljeno maslo ali margarino, rumenjake, sladkor in začimbe dobro razmešamo in postavimo na štedilnik, da se počasi segreva, zavreti pa ne sme. Vzhajan kvas in vse ostalo vlijemo v moko, ki naj bo tudi segreti in stepamo, da se loči od kuhalič. Nato potresemo spodaj, ob straneh in po vrhu z moko. Pokrijemo in pustimo v topli kuhinji vzhajati.

Shajano testo denemo na pogreto ir z moko potresemo desko, razvaljamo za pol cm na debelo in zrežemo z obodcem za krape. Na sredo vsakega delca nemo nekoliko segrete marmelade, po ložimo po vrhu drugi del (nepomokano stran), narhlo pritisemo skupa, da se sprimetu obe plasti, nakar zrežemo z nekoliko manjšim obodcem. Krofe polagamo na potresen prt. Prsta narazen, sproti pokrijemo in pustimo še enkrat vzhajati. Ostalo testo zopet valjamo, zrežemo kakor zgoraj. Medtem pripravimo v ponvi 2 in pol prsta visoko masti, jo segrejem, denemo vanjo shajane krofe z zgornjo stranjo navzdol in ne preveč naenkrat, nato jih pokrite, 2 in pol minute cvremo zlato rumeno, nato jih obrnemo in odkrite ocvreemo še na drugi strani. Paziti moramo, da so prepečeni. Očrte krofe polagamo v posodo, pregrnjeno s papirjem (najbolje papirnate serviete), da se mast odcedi. Se tople potresemo s sladkorjem v prahu.